

14-18 Brussel

tijdens de Duitse bezetting

Presentatie van de tentoonstelling

21.08.2014 – 03.05.2015

De reservisten op 29 juli

BRUSSEL TIJDENS DE GROTE OORLOG: EEN BIJZONDERE BEZETTING

Wat blijft er vandaag nog over van de Eerste Wereldoorlog, waar heel België vier jaar lang de Duitse bezetting moest verduren? Beelden van slijkerige loopgraven, de herinnering aan de gevechten en aan tienduizenden soldaten die het hoofd moesten bieden aan gruwelijke leefomstandigheden, of nog de talrijke herdenkingsmonumenten voor de burgers en militairen die het leven lieten door het conflict. Wat historici beschouwen als de gebeurtenis die een onuitwisbare stempel heeft gedrukt op de 20^e eeuw, is in België nochtans veel meer dan de vreselijke loopgraven van de IJzer. Het grootste deel van de bevolking werd er in zijn dagelijkse leven door getekend.

De Eerste Wereldoorlog betekent een ingrijpende breuk in de maatschappelijke, politieke, economische en culturele evolutie van de Belgische samenleving. België is na het conflict een heel ander land dan toen het in augustus 1914 werd verrast door de Duitse invasie. Om te begrijpen waarom en hoe deze oorlog een breuk vormde voor de Belgische samenleving, moet men zich een beeld kunnen vormen van het dagelijkse leven van de bezette Belgen.

In het kader van de herdenking van de honderdste verjaardag van het begin van de Eerste Wereldoorlog organiseren het Museum en het Archief van de Stad Brussel daarom een tentoonstelling over het leven in Brussel tussen 1914 en 1918. Brussel is immers één van de weinige hoofdsteden van Europa en de grootste stad van het continent die gedurende het hele conflict onder Duitse bezetting staat. Hoewel dit vaak wordt vergeten, worden Parijs, Londen of Berlijn in dezelfde periode op geen enkel moment bezet.

EEN BEZETTE HOOFDSTAD, DAG NA DAG

Vanaf 20 augustus 1914 probeerden de Brusselaars vijftig maanden lang, ver van het front en onder een bijzonder hardvochtig en vernederend bezettingsregime, te overleven. De hoofdstad kampte met hoge werkloosheid, en door de verlamming van de economie werd de bevolking in armoede gedompeld. Hoe konden de burgers zich dan voeden, kleden en verwarmen, maar ook dagelijks de strijd aanbinden met de bezetter? Dit zijn de voornaamste bekommernissen van de burgers, die de tentoonstelling wil toelichten aan de hand van talrijke documenten, onder meer afkomstig uit het erg rijke erfgoed dat wordt bewaard in het Archief van de Stad Brussel.

Naast de voorwerpen en documenten uit het dagelijkse leven zal daarom ook een greep worden gedaan uit de talrijke karikaturen die tussen 1914 en 1918 werden gemaakt door Brusselse kunstenaars en meestal in het geheim circuleerden. De bijzonder scherpe humoristische tekeningen zijn vandaag immers van groot belang om inzicht te verwerven in de gemoedstoestand van de Brusselaars van toen.

Op basis van het Brusselse voorbeeld zal deze tentoonstelling dus illustreren hoe deze verschrikkelijke ervaring de Belgische samenleving in het begin van de 20^e eeuw heeft veranderd. Daarnaast hopen het Museum en het Archief van de Stad Brussel dat een zo groot mogelijk publiek meteen zal beseffen wat het betekent om in een bezette stad te leven, een thema dat vandaag de dag nog steeds brandend actueel is. Er zal ook bijzondere aandacht worden besteed aan de allerjongsten, met een pedagogisch kinderparcours dat werd ontworpen door het Museum en met het gezin of in schoolverband bezocht kan worden.

VILLE DE BRUXELLES — STAD BRUSSEL

MAGASINS COMMUNAUX

N° 38432

Situation du Magasin:
Ligging van het Magazijn:
C.R PATRIOTES

CARTE DE MÉNAGE pour 2 personnes
HUISGEZINSKAART voor 2 personen

Délivrée à Mr *Mrsen Felicie Marie Guelle* n° 81
Afgeleverd van *Maudine* straat, n^o

DESIGNATION des Marchandises AANDEELING van de Waaren	INDICATION HEBDOMADAIRE DES LIVRAISONS — Wekelijksche aanduiding der leveringen																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
Caese																												
Cafe																												
Chicorée																												
Conserves de légumes																												
Conserves de viande																												

IL NE SERA PAS DÉLIVRÉ DE DUPLICATA — ER WORDT GEEN DUBBEL AFGELEVERD.

DESIGNATION des Marchandises AANDEELING van de Waaren	INDICATION HEBDOMADAIRE DES LIVRAISONS — Wekelijksche aanduiding der leveringen																											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
Fromage																												
Beurre																												
Sal de sucre																												
Sucre																												
Sucre cristallisé																												
Sucre en poudre																												
Fromages de terre																												

EEN PRIMEUR: ZOOM OP DE DUITSE OORLOGSERVARING

De vergelijkende geschiedkundige benadering van Brussel in '14-'18 tegenover de oorlogservaring van de Duitsers is werkelijk een primeur in het landschap van de Belgische tentoonstellingen. Deze unieke ervaring zal aan het publiek kunnen worden voorgesteld dankzij de samenwerking met talrijke Duitse instellingen. Hoe zag het dagelijkse leven in de grote Duitse steden eruit tussen 1914 en 1918? Hoe ging de bevolking, die vrij, maar onderworpen was aan de Britse blokkade, te werk om te overleven, terwijl het conflict, dat eerst als een kortstondige fase werd beschouwd, eindeloos bleef duren? Hoe gebruikte Duitsland de middelen van Brussel om haar oorlogsindustrie in stand te houden? Hoe ontstonden de sociale spanningen die de laatste dagen van de Duitse bezetting in Brussel kenmerkten? Al deze vragen zullen aan bod komen tijdens de tentoonstelling.

De volksoep

Terugkeer van A. Max op 17 november 1918

EEN TENTOONSTELLING MET TALRIJKE ACTIVITEITEN

De keuze van de openingsavond van de tentoonstelling kon niet toevallig gebeuren. Op 20 augustus 2014 is het precies honderd jaar geleden dat de Duitse troepen Brussel binnenvielen.

Om alle facetten van het dagelijkse leven onder de bezetting toe te lichten, zullen het Museum en de Archieven de tentoonstelling van een streepje muziek voorzien. Het Archief van de Stad Brussel is immers in het bezit van partituren die tijdens de bezetting door Brusselse componisten werden geschreven. Hedendaagse Brusselse muzikanten, zoals "Les Brebis Galantes" die reeds in 2009 met groot succes samenwerkten met de Musea van de Stad, zullen een selectie van de gekozen werken spelen. Het team van "Brosella Folk & Jazz Festival" zal dan weer hulde brengen aan de jazz van de jaren 1914-1918.

Het Broodhuis zal eveneens meermaals het theatergezelschap "MAPS" binnen zijn muren verwelkomen, dat er zijn veelzijdige spektakel rond de ervaring van ballingschap in '14-'18 zal opvoeren.

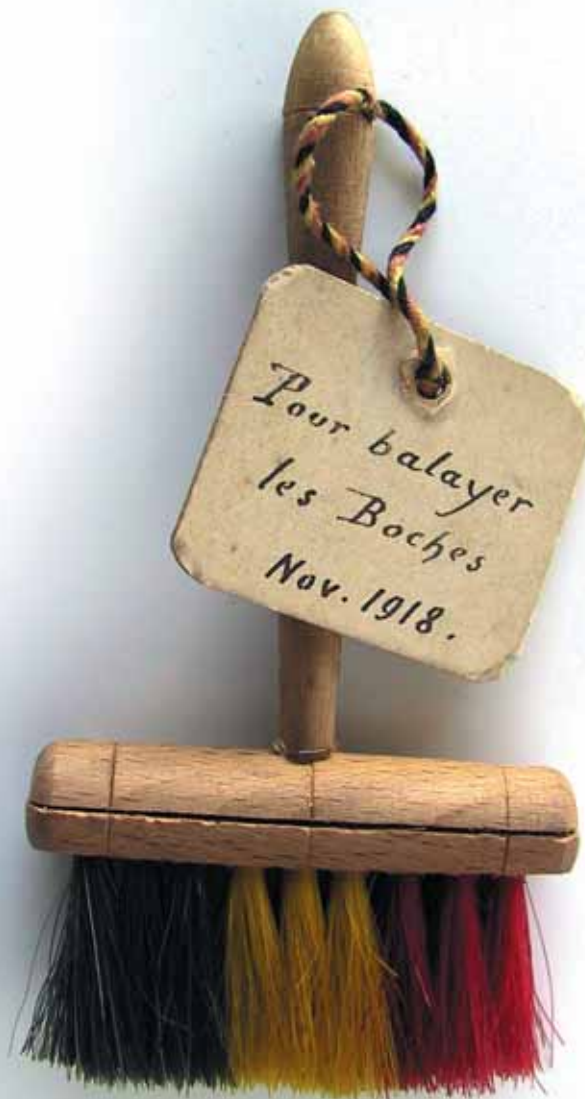
"Oorlogsreceptie."
"De koolraap staat op tafel!"

EEN UNIEKE TENTOONSTELLING OP EEN BUITENGEWONE LOCATIE

Het Museum van de Stad Brussel bevindt zich op de Grote Markt, de bekendste en meest bezochte plaats van de hoofdstad. In 1998 werd het neogotische gebouw samen met de Grote Markt opgenomen op de UNESCO Werelderfgoedlijst. Het is de uitgelezen locatie om een tentoonstelling te organiseren over de beleving van de Eerste Wereldoorlog in Brussel.

In 2013 ontdekten meer dan 104 000 bezoekers, zowel Brusselaars, Belgen als een groot aantal toeristen hier de economische, sociale en culturele geschiedenis van onze stad aan de hand van talrijke kunstwerken: beeldhouwwerken, schilderijen, wandtapijten, aardewerk... en, niet te vergeten, de garderobe van de bekendste Brusselaar: Manneken-Pis. Tijdens de tentoonstelling zullen zijn kostuums van '14-'18 in de kijker worden geplaatst.

Praktische informatie

Museum van de Stad Brussel

Grote Markt

1000 Brussel

Van dinsdag tot zondag van 10u tot 17u,
donderdag tot 20u

Gesloten op maandag en op 1/1, 1/5, 1/11,
11/11, 25/12

T + 32 (0)2 279 43 50

Info: www.museumvandestadbrussel.be

Contact

Chloé Van Driessche

02 279 43 72

0478 35 05 39

chloe.vandriessche@brucity.be

